

Szedres-dűlő: Az úgynevezett vasvári (római) sánc és a Vasvár–Zalaegerszeg aszfaltozott főút között igencsak szórványosan Árpád- és középkori kerámiát találtunk (19. sz. lh.). Egyéb jelenségeket nem tapasztaltunk.

Vitrágya: Vasvár D-i részén, a Katonák útjától DK-re található egy kisebb, hétvégi telkes, szőlőműveléses terület. Ettől D-re, egy erősen kavicsos, agyagos teraszon helyezkedik el a lelőhely. Déli irányú kiterjedése egy hajdani vízfolyásig tart. Viszonylag koncentrált területen, de szórványosan Árpád-kori kerámiatöredékeket gyűjtöttünk (20. sz. lh.). Egyéb jelenségeket nem tapasztaltunk.

Munkatársak: Radics András, Vámos Gábor.

ILON GÁBOR – SKRIBA PÉTER

411. Vác, Köztársaság út 23.

(Pest megye) Á, Kk, Tö

2006 augusztusában végeztünk megelőző feltárást a 3077 hrsz. telken. A tervezett épület Ny-i része a ma is álló, a bontáskor meghagyott barokk, de feltehetően középkori részletekkel rendelkező pince felett fog állni. Az épület nagyobb, kb. 90 m²-nyi K-i része alatt tervezett új pincerész helyét tártuk fel.

A korábbi járósínt alatt 15–20 cm-re egy keletelt, koporsós, 18. (19.?) századi kerámiával keltezett temetkezést találtunk. Az alatta levő további 18. századi rétegeket késő középkoriak majd Árpád-koriak követték. Néhány 18. századi és török kori szemétdöbrön kívül semmi sem bolygatta meg a korábbi rétegeket, így viszonylag épségben megmaradtak a korábban itt állt házak és a mellettük létezett járósíntek maradványai. A 14–15. századi házak részletei alatt megmaradt egy 13–14. századi épület járósíntjének és falainak maradványa is. Az épület mindhárom szelvényünkben jelentkezett, K-i vége kívül esett a feltárt területen, de valószínű, hogy az általunk ismert három helyiségből állt, melyeket tűz pusztított el. A Ny-i helyiségbe Ny felől egy kb. 1,5 m² alapterületű, egy oldalról teljesen nyitott, vékony falú, vékony karókból álló vázzal készült előtérrel keresztül lehetett bejutni. A ház többi részén valamivel vastagabb cölöpök alkották a fal vázát, melyek mellett a fal irányában gerendákat fektettek le. Ezek egy része elszenesedve előkerült eredeti helyén. Csak a középső helyiség padlóját tapasztották le újra nyers agyaggal a pusztulás után.

A ház közelében több, korábbi házakhoz tartozó vagy nyílt tűzhelyeket is találtunk. A leírt 13–14. századi ház elbontása után kora Árpád-kori kerámiával keltezett gödörházat és több hasonló korú objektumot tártunk fel az 1. és 2. szelvényben.

BATIZI ZOLTÁN

412. Vácrátót, Szent István parkfalu

(MRT 13/2 k. 35/6 lh.)

(Pest megye) Á

2006. július 5–12. és augusztus 1–14. között próbafeltárást végeztünk a tervezett parkfalu területén. A pró-

bafeltárás első szakaszában 27 000 m²-t kutattunk át sűrűn egymás mellé húzott 21 árokkal. Ekkor kb. 1,5 ha nagyságú területen regisztráltunk objektumokra utaló foltokat. A kutatás második szakaszában kibontottuk az előkerült foltokat, amelyek közül csak 8 bizonyult régészeti objektumnak. Kettő földbe ásott, téglalap alakú lakóépület, a K-i sarokban valószínűleg kemencéhez tartozó sütőfelülettel, tapasztott padlóval, illetve annak maradványával. Az oszlophelyek alapján ágasfás-szelemen szerkezetűek lehettek. Betöltésükből Árpád-kori edénytöredékek, állatcsontok, egy-egy téglatöredék, orsógomb és orsókarika került elő. Az 5 hulladékdöbröt a belőlük kiszedett kisszámú cserép szintén az Árpád-korra keltezi. A nyolcadik régészeti objektum egy – valószínűleg – szabadtéri kemencéhez tartozó, egyrétegű sütőfelület. Az objektumok túlnyomó többségét kitevő árkok egyenes, ÉK–DNy-i irányú, egymással párhuzamosan, a dombtetőről a patak felé tartó, a nyelési szinten 30 cm széles, a mai felszíntől számítva 80–100 cm mély árkok. Betöltésük egységesen homogén barna homok, patics, faszén nem volt bennük. Nem régészeti objektumok, hanem modern kori szőlőművelés árcai. A próbafeltárás során tehát kis kiterjedésű, nagyon gyenge intenzitású, tanyaszerű, Árpád-kori település került elő.

KÓVÁRI KLÁRA

413. Vámosatya, Büdi-vár

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Á, Kk

A vár Vámosatya és a tőle K-re elterülő Gelénés között félúton, a két települést összekötő úttól D-re kb. 800 m-re fekszik. A környezetéből alig 3–4 m-re kiemelkedő, sűrű aljnövényzettel és fákkal benőtt dombon áll, míg magát a dombot kb. 150–200 m-es körzetben, vizes, zsombékos terület zárja körbe. A várat 1995-ben mértük fel Nováki Gyula vezetésével, majd 2005 tavaszán és nyarán még kétszer jártunk a helyszínen, ahol igyekeztünk minél több értékelhető megfigyeléssel kiegészíteni mindazt, amit az 1965. évi feltárás nyomán tudni lehetett az objektumról. A négyzet alaprajzú, két – egymáshoz kapcsolódó – palotaszárnyból és udvarból álló kővárat mély és széles, a belsővár alakzatát követő vizesárokkal erősítették meg. A belsővár sarkai elé épített – minden bizonnyal fa-föld szerkezetű – szabálytalan félkörívet mutató három kisméretű bástya már egy későbbi építkezési, talán az 1563. évi ostromot követő megerősítés eredményeként jött létre.

A 2006. június 13–30. között tartott régészeti kutatás célja nem lehetett más, mint az 1965. évi – Csallány Dezső és Csiszár Árpád által vezetett, inkább csak leletmentésként meghatározható – régészeti kutatás hitelesítése, valamint az elmúlt évtizedek során erősen megváltozott terepszint visszaállítása. Az udvaron több helyen is deponált – valószínűleg az 1965. évi feltárásból származó – omladékot elszállítottuk, melynek következtében egy nagyjából vízszintes és rendezett, könnyen